

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym z dnia 17 października 2017 roku Sąd Rejonowy w R. w sprawie o sygn. akt I C 443/17, z powództwa Kim (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. przeciwko J. G. o zapłatę, oddalił powództwo.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją powód, podnosząc zarzuty naruszenia:

- przepisów postępowania, tj.:

1. art. 233 §1 k.p.c. poprzez:

- przyjęcie, że powód nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z których wywodzi skutki prawne, tj. iż pozwany zawarł umowę pożyczki z (...) sp. z o.o., podczas gdy Powód przedstawił logiczne, wzajemnie uzupełniające się dowody w postaci dokumentacji z całego przebiegu procedury zawarcia umowy, potwierdzające, że umowa została finalnie zawarta;

- niezasadne przyjęcie, iż skoro w ramowej umowie pożyczki nie zostały wskazane warunki udzielenia pożyczki w wysokości 5000 zł, to strony nie mogły określić indywidualnie warunków jej udzielenia;

2. 339 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, iż w sprawie zachodzą uzasadnione wątpliwości w sytuacji, gdy w przedmiotowym stanie faktycznym takie wątpliwości nie wystąpiły, czego skutkiem winno być przyjęcie przez Sąd orzekający wskazanych przez powoda twierdzeń za prawdziwe;

3. art. 208 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i mimo, że w treści uzasadnienia pozwu powódka wniosowała o przeprowadzenie m. in. dowodów z potwierdzenia wpłaty przez stronę pozwaną kwoty 0.01 zł tytułem potwierdzeń Ramowej Umowy P. oraz potwierdzenia przelewu wypłaty pożyczki na konto strony pozwanej, zaś jako załączniki omyłkowo przedłożyła dokumenty nie dotyczące umowy pożyczki z pozwanym, Sąd I instancji zaniechał wezwania powódki do przedłożenia właściwych dokumentów, powołanych w pozwie przez powódkę jako o dowody;

4. art. 130 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie pomimo istniejących ku temu przesłanek. W niniejszej sprawie sąd oddalił powództwo mimo, iż pozew zawierał braki formalne dotyczące załączników, które nie zostały dołączone do pozwu;

- przepisów prawa materialnego, tj.:

1. art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że w niniejszej sprawie ciężar dowodu spoczywa wyłącznie na powódce;

2. art. 29 ust. 1 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim

(Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 t.j.) w zw. z art. 16a-16e ustawy z 2 marca 2000 r.

o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny oraz w zw. z art. 10 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48A/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. poprzez ich niezastosowanie, polegające na zignorowaniu przez Sąd I instancji specyfiki zawierania umowy pożyczki przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (środków komunikacji elektronicznej – Internetu)

i przyjęcie, że umowa o kredyt konsumencki może być zawarta wyłącznie w formie pisemnej zaś zgodnie z art. 10 ust. 1 dyrektywy 2008/48/WE umowa o kredyt konsumencki może być sporządzona w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku. W przedmiotowej sprawie, zgodnie z § 8.2 i § 8.7 Ramowej Umowy P., pożyczkobiorca otrzymał

wszelką dokumentację związaną z udzieleniem umowy pożyczki na trwałym nośniku tj. na adres poczty elektronicznej pożyczkobiorcy podany w formularzu informacyjnym;

3. art. 77 k.c. poprzez błędne przyjęcie, iż dokumentem w rozumieniu kodeksu cywilnego jest wyłącznie forma pisemna poświadczona za zgodność z oryginałem, podczas gdy definicja ustawowa, wskazuje wyraźnie, iż dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości, tj. do kwoty 6363,70 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, określonych w art. 481 § 2¹ Kodeksu cywilnego, tj. dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 29 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych wraz z kosztami zastępstwa procesowego. Ewentualnie skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Na podstawie art. 368 § 1 pkt. 4 k.p.c. skarżący wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentów:

- 1) informacji z profilu klienta – wydruk z systemu komputerowego P. działającego na rzecz powódki,
- 2) potwierdzenie wpłaty przez stronę pozwaną kwoty 0.01 zł tytułem potwierdzenia Ramowej Umowy P.,
- 3) Ramowej Umowy P.,
- 4) potwierdzenia przelewu wypłaty pożyczki na konto strony pozwanej,
- 5) Formularza informacyjnego dotyczącego pożyczki udzielonej stronie pozwanej,
- 6) Regulaminu (...),
- 7) wezwania do zapłaty z dnia 2017-01-10 wraz z potwierdzeniem nadania;
- 8) potwierdzenia częściowej spłaty zobowiązania w dniu 28 sierpnia 2017 roku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Wyjaśnienia wymaga, że niniejsza sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, w związku z czym Sąd Okręgowy na podstawie art. 505¹⁰ § 1 i § 2 k.p.c. rozpoznał apelację na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego.

Zaznaczyć należy również, że w postępowaniu uproszczonym zgodnie z art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. apelację można oprzeć tylko na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Natomiast stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne jak i ich ocenę jurydyczną.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów naruszenia prawa procesowego, wskazać należy, że zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego

rozważenia zebranego materiału. Zdaniem Sądu Okręgowego, ocena materiału obwodowego przeprowadzona przez Sąd I instancji nie narusza granic swobodnej oceny dowodów, wyznaczonej dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. Nie jest sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania, czy doświadczenia życiowego i mieści się w ramach swobody sądu (por. też Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 6 listopada 1998 r., sygn. III CKN 4/98, publ. LEX nr 322031). Ponadto, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne

z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu na podstawie tego samego materiału dowodowego udałoby się wysnuć wnioski odmienne. Zarzut obrazy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie może też polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (tak też SN w postanowieniu z dnia 10 stycznia 2002 r., sygn. II CKN 572/99, publ. LEX nr 53136 i w wyroku z dnia 27 września 2002 r., sygn. II CKN 817/00, publ. LEX nr 56906).

W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, że – wbrew wywodom apelującego – w okolicznościach rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył przy tym dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez ten Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego. Wskazać należy przy tym, że powód zarzucając sądowi błędną ocenę dowodów, jednocześnie podnosi, że załączył do pozwu dokumenty nie dotyczące umowy zawartej

z pozwanym.

Sąd Rejonowy słusznie zatem powziął liczne wątpliwości co do twierdzeń powoda, w kontekście przedłożonych dowodów. Wskazał na rozbieżności w treści wydruków umów pożyczki. Nieścisłości dotyczyły dat dokumentów, kwot, które rzekomo miały być przedmiotem umowy, zapisów o odsetkach maksymalnych. Trudno oczekiwać, aby Sąd wzywał stronę powodową do wyjaśnienia tych wątpliwości w trybie art. 130 § 1 k.p.c. Przepis ten dotyczy bowiem uzupełnienia braków formalnych pozwu. Sąd słusznie uznał zaś, że załączniki do umowy odpowiadające swą nazwą i formą dokumentom wskazanym w pozwie jako dowody na podnoszone okoliczności, są właśnie tymi dokumentami, które zdaniem powoda mają wykazać zasadność dochodzonego roszczenia.

Podnoszone okoliczności dotyczące istnienia zobowiązań pozwanego wynikających z zawartej umowy pożyczki nie zostały uwzględnione przez Sąd Rejonowy, ponieważ nie wynikały ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Powód nie przedstawił żadnych dowodów na potwierdzenie istnienia swoich roszczeń. Tymczasem tylko ze złożonych wydruków wynikać może jedynie fakt ich sporządzenia. Dodatkowo wydruki te nie odzwierciedlają podnoszonych w pozwie twierdzeń.

Artykuł 232 zd. 1 k.p.c. określając reguły rozkładu ciężaru dowodu, stanowi niejako procesowy "odpowiednik" art. 6 k.c. Wyraża zasadę kontradyktoryjności, zgodnie z którą ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego i to strony, a nie sąd, pozostają dysponentem toczącego się postępowania i one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Oznacza to, że to strona ma obowiązek wyraźnego powołania konkretnego środka dowodowego dla wykazania podnoszonych przez siebie twierdzeń, uzasadniających żądanie. Wobec tego art. 232 zd. 1 k.p.c. wskazuje jedynie na obowiązek przedstawienia faktów

i dowodów przez strony. Przepis ten nie stanowi podstawy wyrokowania sądu i z tego względu nie może mieć wpływu na poprawność wydanego przez sąd rozstrzygnięcia. Adresatem komentowanej normy są strony, a nie sąd, co oznacza, że to strony obowiązane są przedstawiać dowody, a sąd nie jest władny tego obowiązku wymuszać. Nie może również co do zasady zastępować stron w jego wypełnieniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2008 roku, sygn. I CSK 426/07, publ. LEX nr 465919; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007 roku, sygn. II CSK 293/07, publ. LEX nr 487510, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19 sierpnia 2016 roku, sygn. I ACa 259/16, publ. LEX nr (...)).

Rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności jeżeli strona jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Na powódzie spoczywał obowiązek wykazania istnienia jak i wysokości dochodzonych wierzytelności. Wskazać należy, że to na stronie powodowej spoczywa ciężar dostarczenia sądowi materiału dowodowego, na podstawie którego mógłby on przekonać się o prawdziwości faktów uzasadniających żądanie, czyli na wykazaniu słuszności żądania.

W tym stanie rzeczy należy uznać, że powód nie udowodnił istnienia dochodzonego roszczenia. Należało zatem ocenić, że powództwo było już w postępowaniu pierwszoinstancyjnym nieprzygotowane, gdyż strona powodowa nie przedstawiła dowodów umożliwiających weryfikację tego, czy wierzytelność istnieje, a jeśli tak to w jakiej wysokości.

Sąd Okręgowy nie kwestionuje, że pojęcie „dokumentu prywatnego”, użyte w treści art. 245 k.p.c., obejmuje każdy dokument sporządzony w formie pisemnej lub elektronicznej niespełniający kryteriów dokumentu urzędowego. Biorąc zaś pod uwagę definicję normatywną dokumentu zawartą w art. 77³ k.c., należy przyjąć, że podpis złożony na dokumencie prywatnym pozwala jedynie na ustalenie osoby, od której pochodzi oświadczenie zawarte w dokumencie. Podpis (własnoręczny, kwalifikowany podpis elektroniczny czy też podpis potwierdzony profilem zaufanym ePUAP) nie jest koniecznym elementem dokumentu w rozumieniu art. 77³ k.c., choć dokument może być nim opatrzony. Gdy brak jest podpisu, powstaje jednak problem autentyczności dokumentu (stwierdzenia jego pochodzenia) i zagadnienie udowodnienia w postępowaniu sądowym pochodzenia dokumentu. Dowód może być bezpośredni lub pośredni (np. przez wykazanie adresu poczty elektronicznej, z którego nastąpiło nadanie czy numeru telefonu komórkowego, z którego wiadomość tekstowa została nadana). Rozkład ciężaru dowodzenia następuje w myśl art. 6 k.c. Tymczasem powód nie sprostował obowiązkowi udowodnienia swoich roszczeń niezależnie od formy dokumentu.

Odnosząc się do zarzutu apelacji dotyczącego naruszenia art. 339 § 2 k.p.c., wskazać należy, że okoliczność, iż w sprawie wydano wyrok zaoczny nie oznacza, że powództwo w takim wypadku jest zawsze uwzględniane w całości. Niezajęcie stanowiska przez pozwanego odnośnie żądania pozwu nie zwalnia powoda z obowiązku wykazania zobowiązania pozwanego. W art. 339 § 2 k.p.c. określono podstawę faktyczną wyroku zaocznego. Zgodnie z tym przepisem sąd – jeżeli nie ma uzasadnionych wątpliwości – zobligowany jest do uznania podanej przez powoda podstawy faktycznej (tj. twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych) za zgodną z prawdą bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym nie obowiązuje bowiem domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 r. III CRN 30/72, publ. LEX nr 7094).

W rozpoznawanej sprawie, mimo niezajęcia stanowiska przez pozwanego, Sąd Rejonowy nie mógł rozstrzygnąć sprawy na korzyść powoda, skoro roszczenia swojego powód nie udowodnił. W tym stanie rzeczy nie można uznać, że okoliczności przytoczone w pozwie nie budzą wątpliwości.

Trzeba pamiętać, że powód trudni się profesjonalnie działalnością gospodarczą, której standardy wymagają zachowania pełnej dokumentacji dotyczącej konkretnej wierzytelności i zaprezentowania jej Sądowi w sposób nie budzący wątpliwości, zwłaszcza w odniesieniu do konsumenta.

Stosownie do treści art. 381 k.p.c. Sąd Okręgowy pominął przedstawione przez powoda dowody załączone do apelacji. Trzeba przyjąć, że strona, która dopuszcza się zaniedbania w zakresie przysługującej jej inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, musi się liczyć z tym, że sąd drugiej instancji jej wniosku dowodowego nie uwzględni. Innymi słowy, strona powinna w postępowaniu pierwszoinstancyjnym wykazać się stosowną inicjatywą dowodową i staraniami o pozyskanie i przedstawienie istniejących dowodów, a jeżeli tego nie uczyniła, nie może na etapie postępowania odwoławczego domagać się dopuszczenia dowodów, jeśli należyte wykonanie przez nią obowiązków wynikających z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. pozwalało na zgłoszenie stosownych wniosków dowodowych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. W przedmiotowym postępowaniu powód w żaden sposób nie wykazał, że nie mógł przedstawić ww. dowodów przed Sądem Rejonowym, dlatego z uwagi na prekluzję dowodową jego wniosek zawarty w apelacji

o przeprowadzenie tych dowodów nie mógł zostać uwzględniony. Trudno między innymi zrozumieć, dlaczego powód nie mógł złożyć potwierdzenia dokonania wpłaty przez pozwanego w dniu 28 sierpnia 2017 roku, skoro rozprawa w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji zamknięta została w dniu 17 października 2017 roku.

Mając na uwadze niezasadność zarzutów apelacyjnych oraz jednocześnie brak ujawnienia okoliczności, które podlegają uwzględnieniu w postępowaniu odwoławczym z urzędu, apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.